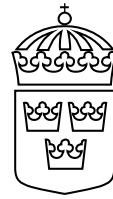


Regeringens proposition

2025/26:127



Slopat krav på introduktionsutbildning för övningskörning

Prop.
2025/26:127

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 februari 2026

Ulf Kristersson

Andreas Carlson
(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i körkortslagen (1998:488). Förslagen innebär att kravet på introduktionsutbildning för den som övningskör privat och för handledare tas bort.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)	4
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Bakgrund.....	9
5	Kravet på introduktionsutbildning slopas	10
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	13
7	Konsekvenser.....	13
7.1	Företag.....	13
7.2	Privatpersoner.....	14
7.3	Staten, regioner eller kommuner	14
8	Författningskommentar.....	15
Bilaga 1	Sammanfattning av rapporten – Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B	18
Bilaga 2	Rapportens lagförslag i relevanta delar	19
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	26
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	27
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	32
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 februari 2026	34

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2025/26:127

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).

Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)

dels att 4 kap. 2, 7 och 9–11 §§, 8 kap. 1 och 3 §§, 10 kap. 1 § och rubriken närmast före 4 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 12 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §¹

Den som övningskör ska, om *annat inte* följer av 3 §, ha *uppnått en ålder av*

1. 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. 17 år och 6 månader för körning med

a) fordon som kräver behörighet A2,

b) andra fordon som kräver behörighet B än sådana som avses i 3 eller 7 b, eller

c) fordon som kräver utökad behörighet B,

5. 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, *under förutsättning att körkortshavaren har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,*

7. 20 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet C, CE, D1 eller D1E, eller

b) tung trehjulig motorcykel, och

8. 23 år för körning med

Den som övningskör ska, om *inget annat* följer av 3 §, ha

1. *uppnått åldern* 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. *uppnått åldern* 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. *uppnått åldern* 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. *uppnått åldern* 17 år och 6 månader för körning med

5. *uppnått åldern* 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. *uppnått åldern* 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A *och ha haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,*

7. *uppnått åldern* 20 år för körning med

8. *uppnått åldern* 23 år för körning med

¹ Senaste lydelse 2012:876. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

- a) fordon som kräver behörighet D eller DE, eller
 b) sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, om körkorts-havaren inte har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader.

Den som övningskör för behörig-het B ska vid sådan övningskörning som avses i 5 § 4 någon gång under de senaste fem åren ha genomgått en introduktionsutbildning.

7 §²

Godkännande som handledare enligt 5 § 4 får endast meddelas den som

- | | |
|--|---|
| 1. har fyllt 24 år, | 2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser, |
| 2. har behörighet för fordon av det slag <i>som</i> körningen avser, <i>och</i> | 3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet, <i>och</i> |
| 3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet, <i>och</i> | 4. <i>någon gång under de senaste fem åren har genomgått introduktionsutbildning, om det är fråga om övningskörning för behörighet B.</i> |

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkohol.

Introduktionsutbildning och riskutbildning

Riskutbildning

9 §³

Introduktionsutbildning som avses i 2 § andra stycket och 7 § första stycket 4 och riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast efter tillstånd av Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen får ge *sådana* tillstånd till fysiska och juridiska personer, som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

Riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast med tillstånd från Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen får ge *sådan* tillstånd till fysiska och juridiska personer som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

² Senaste lydelse 2011:1580.

³ Senaste lydelse 2024:149.

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna enligt 9 § andra stycket inte längre finns eller om föreskrifter om *introduktionsutbildning eller riskutbildning* som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs. *Ett tillstånd får även återkallas om tillståndshavaren begär det.*

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd *att bedriva riskutbildning* om

1. förutsättningarna *för tillstånd* enligt 9 § andra stycket inte längre finns,

2. föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs, *eller*

3. tillståndshavaren begär det.

Transportstyrelsen utövar tillsyn över *introduktionsutbildningen och riskutbildningen*.

Transportstyrelsen utövar tillsyn över riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna enligt 9 § andra stycket är uppfyllda och att föreskrifter om *introduktionsutbildning eller riskutbildning* som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna *för tillstånd* enligt 9 § andra stycket är uppfyllda och att föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

Den som bedriver introduktions- eller riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Den som bedriver riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen enligt 11 §.

8 kap.

Följande beslut får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol:

Följande beslut får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt 7 kap. 2 § första och andra styckena, om inte annat följer av 2 §,

⁴ Senaste lydelse 2011:1580.

⁵ Senaste lydelse 2011:1580.

⁶ Tidigare 4 kap. 12 § upphävd genom 2011:1580.

⁷ Senaste lydelse 2012:876.

2. beslut

- a) att utfärda körkort med stöd av 3 kap. 1 § första stycket 2, och
 b) att utfärda körkort utan behörighet C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE med stöd av 5 kap. 14 § andra stycket andra meningen,

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva *introduktionsutbildning eller riskutbildning*, och

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla tillstånd att bedriva *introduktionsutbildning eller riskutbildning*.

Ett beslut om föreläggande om att *ge* in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut *varigenom* ärendet avgörs.

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva riskutbildning, och

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla *ett* tillstånd att bedriva riskutbildning.

Ett beslut om föreläggande om att *lämna* in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut *genom vilket* ärendet avgörs.

3 §⁸

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller *tillämplig* förordning och som inte rör *introduktionsutbildning eller* riskutbildning överklagas *hos* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd *eller, om denne* inte är folkbokförd i Sverige, *hos* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas. Övriga beslut överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller *tillämplig* förordning och som inte rör riskutbildning överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd. *Om klaganden* inte är folkbokförd i Sverige, *överklagas beslutet till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas. Övriga beslut överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Transportstyrelsen får föra talan även till förmån för den enskilda parten. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

10 kap.

1 §⁹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,

⁸ Senaste lydelse 2009:1353.

⁹ Senaste lydelse 2022:1206.

2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än som anges i 7 kap.,

3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,

4. att priset för deltagande i introduktionsutbildning som anges i 4 kap. 7 § första stycket 4 inte får överstiga en viss nivå,

5. avgifter för tillsyn enligt denna lag och enligt 8 kap. 12 § körkorts-förordningen (1998:980) samt ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

6. avstängning under viss tid från förarprov.

2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än *de* som anges i 7 kap.,

4. avgifter för tillsyn *och* ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

5. avstängning under viss tid från förarprov.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Transportstyrelsen fick genom regeringsbeslut den 23 februari 2023 i uppdrag att göra en översyn av förarutbildningssystemet och föreslå nödvändiga författningsändringar som följer av översynen (LI2023/01879). En slutrapport av uppdraget – Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B (TSG 2023-1619) – inkom till Regeringskansliet den 16 september 2024 (nedan benämnd rapporten). En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 1*. Rapportens författningsförslag i de delar som det gäller körkortslagen (1998:488) finns i *bilaga 2*.

Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga hos Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (LI2024/01709).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 18 december 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslaget i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen följer Lagrådets synpunkter som behandlas i författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissen görs dessutom vissa mindre språkliga och redaktionella ändringar.

4 Bakgrund

Krav på introduktionsutbildning vid privat övningskörning för behörighet B infördes 2004 i körkortslagen (1998:488) och gäller från 2006. Vid införandet gällde krav på att handledare och elev skulle gå introduktionsutbildningen tillsammans. Bakgrunden till detta var att det ansågs vara av stort pedagogiskt värde att handledaren och eleven genomgick introduktionsutbildningen tillsammans (prop. 2003/04:160 s. 98). Reglerna ändrades 2010 så att kravet på att handledare och elev ska genomgå introduktionsutbildningen tillsammans togs bort. Kravet ansågs ha medfört en rigid ordning som inte kunde motiveras av de pedagogiska vinster som kan uppstå genom att alla handledare går kursen tillsammans med eleven (prop. 2009/10:198 s. 17). Systemet innebar dessutom extra kostnader för körkortstagare och handledare som i vissa fall behövde gå samma kurs flera gånger. Detta berodde på att ordningen innebar att den elev som önskade ha fler än en handledare var tvungen att gå kursen flera gånger och att en förälder som ville vara handledare för flera barn i olika åldrar var tvungen att gå kursen flera gånger, ofta med endast ett par års mellanrum.

I dag framgår kravet på introduktionsutbildning för den som övningskör av 4 kap. 2 § andra stycket körkortslagen och för den som är handledare av 4 kap. 7 § första stycket 4 körkortslagen. Transportstyrelsen utövar tillsyn över introduktionsutbildningen och har rätt att meddela föreskrifter för den.

I rapporten har Transportstyrelsen lämnat ett antal förslag enligt regeringsuppdraget, vars övergripande mål var att göra en översyn som ska

Prop. 2025/26:127 bidra till ett enkelt och ändamålsenligt förarutbildningssystem. Ett av förslagen är att ta bort kravet på den som ska övningsköra och handledare att genomgå introduktionsutbildningen som behandlas i regeringens förslag.

5 Kravet på introduktionsutbildning slopas

Regeringens förslag

Dagens krav på att den som övningskör och handledare ska ha genomgått introduktionsutbildning ska tas bort. Som en följd av detta ska även kraven avseende tillståndsgivning för att bedriva introduktionsutbildning och bestämmelser om tillsyn över introduktionsutbildning tas bort.

Rapportens förslag

Förslaget i rapporten överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I rapporten föreslås att de blivande förarna i stället får information om förarutbildningen och privat övningskörning i samband med att de ansöker om körkortstillstånd samt att de ska genomgå två vägledningstillfällen under utbildningens gång. I rapporten föreslås även en ny handledarutbildning.

Remissinstanserna

Majoriteten av remissinstanserna som svarat tillstyrker förslaget i rapporten men endast ett fåtal kommenterar borttagandet av introduktionsutbildningen. *Nationella trafiksäkerhetsförbundet* stödjer förslaget och tillägger att det är av största vikt att det informationsmaterial samt den handledarutbildning som ersätter introduktionsutbildningen håller hög kvalitet, innehåller delar som handlar om trafiksäkerhet, ger tips på pedagogiska hjälpmedel och lyfter fram vanliga felbeteenden. *Statens väg- och transportforskningsinstitut* ser problem med att ta bort introduktionsutbildningen helt för blivande förare och att blivande förare behöver grundläggande kunskaper innan de påbörjar sin utbildning. *Sveriges trafikutbildares riksförbund* anser att det bör införas krav på introduktionsutbildning för såväl körkortstagare som för handledare, om än separerade. *Sveriges åkeriföretag* menar att utbildning bör vara frivilligt samt att det kan vara så att kraven för introduktionsutbildningen bör skärpas, och bli mer riktat till vilket innehåll som utbildningen bör ha, då dagens utbildning är ganska uddlös. *Sveriges åkeriföretag* tror inte att förslagen skulle ge fler godkända förare utan endast en förhöjd kostnad för individen. *Trafikutbildarnas riksförbund* anser att det är fel väg att gå att ta bort dagens krav på introduktionsutbildning och föreslår att den fortsatt ska vara för både körkortstagare och handledare samt integreras med kommande vägledningslektioner. *Transportföretagen* lyfter vikten av att inte fördyra eller försvåra körkortstagande och stödjer borttagandet av introduktionsutbildningen men anser att den inte ska ersättas med en obligatorisk handledarutbildning på

Skälen för regeringens förslag

Kravet på introduktionsutbildning för den som övningskör och för handledare tas bort

Kravet på introduktionsutbildning vid privat övningskörning för behörighet B infördes i körkortslagen 2004 för att ge handledare och elev ökad färdighet, kunskap och vägledning. Syftet var att komma till rätta med brister i övningskörningens planering, struktur och innehåll. Av förarbetena framgår att ett flertal remissinstanser avstyrkte förslaget, t.ex. Länsrätten i Skåne respektive Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsernas arbetsgrupp för körkort och yrkestrafik, mot bakgrund av att det inte kunde förväntas medföra fördelar som uppvägs ökade kostnader och ökad administration (prop. 2003/04:160 s. 96–97).

Som framgår av rapporten når inte introduktionsutbildningen de avsedda målen. Den har haft liten eller ingen effekt på strukturen, innehållet och omfattningen i övningskörningen. I Transportstyrelsens tillsyn har det också visat sig att en stor andel av utbildarna har brister i utbildningen. År 2017 kontrollerade Transportstyrelsen 113 tillståndshavare som bedrev introduktionsutbildning. Av dessa hade 60 procent brister i utbildningen som bedömdes vara så allvarliga att de inom ramen för tillsynen ledde till återbesök och åtgärdsprogram. Ett problem med dagens introduktionsutbildning anges vara att det finns två målgrupper, de blivande förarna och de blivande handledarna, och det har visat sig vara svårt att anpassa upplägg och innehåll som fullt ut passar dessa två målgrupper med olika erfarenheter och behov.

Kravet på introduktionsutbildning utgör en tröskel vid privat övningskörning. Detta kan särskilt inskränka möjligheten att smidigt kunna övningsköra privat med flera handledare, exempelvis föräldrar eller andra släktingar, eftersom alla handledare måste genomgå introduktionsutbildningen. Som *Transportföretagen* lyfter, är det viktigt att inte fördyra eller försvåra körkortstagande för individen.

Att ta bort kravet på introduktionsutbildning innebär att det blir enklare för en blivande förare att övningsköra privat med flera handledare. Detta ökar möjligheterna till mängdträning, vilket medför att de blivande förarna kan komma bättre förberedda till förarprovet.

Regeringen bedömer att kravet på introduktionsutbildning inte är ändamålsenligt då det inte har önskad effekt för att öka kvaliteten på den privata övningskörningen för behörighet B. De ökade kostnader och den tidsåtgång som kravet innebär för de blivande förarna och handledarna är inte motiverade. Det bedöms inte som rimligt att ställa dessa betungande och kostsamma krav på enskilda när de inte kan motiveras utifrån en nytta för den enskilde eller samhället. Det bedöms inte heller finnas skäl att, i linje med *Sveriges åkeriföretags* resonemang, höja kraven på introduktionsutbildningen för att den ska bli mer ändamålsenlig då det skulle medföra kostnader som i dagsläget inte vägs upp av någon visad nytta. Kravet på introduktionsutbildning bör därför tas bort för både elev och handledare.

I rapporten föreslås att krav på en handledarutbildning införs i körkortslagen för den som ska få tillstånd att vara handledare för privat övningskörning. Det framgår av rapporten att det är förknippat med betydande kostnader och tidsåtgång att införa ett nytt krav på en sådan handledarutbildning. Det skulle även vara betungande för den enskilde som vill bli handledare. Mot bakgrund av att det inte är klarlagt att en sådan utbildning märkbart skulle förbättra förarutbildningen anser regeringen att krav på en sådan utbildning inte bör införas i dagsläget. Regeringen anser att det är möjligt att avskaffa kravet på introduktionsutbildning utan att krav på en handledarutbildning införs. I rapporten föreslår Transportstyrelsen också att vägledningstillfällen införs för den som ska övningsköra. Även dessa är som framgår av rapporten förknippade med tidsåtgång och kostnader. Sveriges åkeriföretag tror inte att det inte skulle leda till fler godkända förare utan endast en förhöjd kostnad för individen. Regeringen bedömer att det inte är klarlagt att den tidsåtgång och de kostnader som vägledningstillfällena skulle medföra vägs upp av en tillräcklig nytta för att motivera att de införs.

Regeringen bedömer att det är lämpligt att behovet av information till blivande förare ses över i linje med rapportens förslag. Regeringen avser att arbeta vidare med frågan om hur sådana insatser kan ske då det är angeläget att adekvat information når berörda inför förarutbildningen. Ansvaret för information till allmänheten regleras lämpligen inte i lag och bör därför fortsatt hanteras separat.

Nationella trafiksäkerhetsförbundet, Statens väg- och transportforskningsinstitut, Sveriges trafikutbildares riksförbund och Trafikutbildarnas riksorganisation anser att en obligatorisk introduktionsutbildning eller handledarutbildning bör finnas kvar i någon form. Regeringen anser att det är viktigt att förarutbildningen är ändamålsanpassad och effektiv. Introduktionsutbildningen utgör ett betungande krav för både körkortselever och handledare genom att den tar tid i anspråk och medför kostnader. Ordningen med introduktionsutbildning har funnits länge men kan inte visas ha önskvärd effekt på kvaliteten på den privata övningskörningen. Därmed finns det inte skäl att behålla den nuvarande ordningen med obligatorisk introduktionsutbildning eller att ersätta introduktionsutbildningen med krav på en liknande utbildning.

Regler om krav för att bedriva introduktionsutbildning och tillsyn tas bort

Syftet med förslaget är att obligatoriet för introduktionsutbildning ska tas bort. Det saknas därför skäl att ha kvar dagens regler för tillstånd att bedriva introduktionsutbildning och för tillsyn över introduktionsutbildningen. Dagens regler om Transportstyrelsens tillståndsgivning och tillsyn avseende introduktionsutbildning bör därför också tas bort.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Prop. 2025/26:127

Regeringens förslag

Lagändringen ska träda i kraft den 1 augusti 2026.

Regeringens bedömning

Det saknas behov av övergångsbestämmelser.

Rapportens förslag

Förslaget i rapporten avviker från regeringens förslag. I rapporten föreslås att ändringarna i körkortslagen i relevanta delar ska träda i kraft den 1 januari 2028.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inga synpunkter i denna del.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Förslaget om att slopa krav på introduktionsutbildning innebär en regel-förenkling för enskilda. Det är därför angeläget att det träder i kraft så snart som möjligt. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 augusti 2026. Några övergångsbestämmelser behövs inte.

7 Konsekvenser

7.1 Företag

Företag som bedriver introduktionsutbildning kommer att påverkas av förslaget. Det handlar dels om att introduktionsutbildningen i stor utsträckning inte längre kommer att efterfrågas då den inte är obligatorisk, dels om att det inte längre finns en lika naturlig kontaktyta mellan trafikskolor och den blivande föraren. Det är dock endast cirka 10 procent av alla som genomgår förarutbildningen helt i privat regi, varför de flesta ändå får en kontakt med trafikskolan. I dag är merparten av dem som bedriver introduktionsutbildning trafikskolor, men det finns också företag som bedriver introduktionsutbildning utan att vara trafikskolor. Det kan exempelvis handla om företag som bara bedriver introduktionsutbildning eller företag som bedriver introduktionsutbildning och riskutbildning. I början av 2024 fanns det 638 företag med trafikskoletillstånd och tillstånd att bedriva introduktionsutbildning, och 42 företag som enbart hade tillstånd att bedriva introduktionsutbildning utan att ha tillstånd att bedriva trafikskola.

I dag är det obligatoriskt för blivande förare och handledare att gå introduktionsutbildning. Om detta obligatorium tas bort kommer de blivande förare som önskar övningsköra privat och handledare inte längre att behöva gå en introduktionsutbildning. Detta kommer att innebära en minskad kostnad om 300–700 kronor för varje blivande förare och handledare. Att personer som ska handleda en blivande förare vid privat övningskörning inte längre kommer att behöva gå en introduktionsutbildning kan leda till att fler väljer att bli handledare.

Att helt eller delvis kompensera för den borttagna introduktionsutbildningen med skriftlig information kan medföra ökade kostnader i samband med ansökan om körkort och handledarskap då Transportstyrelsens verksamhet på området fullt ut ska finansieras med avgifter. Den kostnaden uppskattas dock bli lägre för den enskilde än kostnaden för att gå en introduktionsutbildning.

Att ta bort kravet på introduktionsutbildning kan i vissa fall medföra risker för att den privata övningskörningen blir mer ostrukturerad och att fler kan komma sämre förberedda till proven. Det kan i sin tur leda till fler omprov och längre väntetider för den enskilde. Sådana effekter kan i stor utsträckning motverkas av att trösklarna för att bli handledare sänks. Detta leder till att den som övningskör privat har ökade möjligheter att hitta handledare. Dessa möjligheter till ökad mängdträning förväntas leda till att den enskilde har bättre möjligheter att komma väl förberedd till körprovet. Det bedöms även kunna leda till att den som klarar av förarprovet och får körkort har större körvana. Därför bedöms förslaget kunna ha positiva effekter som uppväger de nämnda riskerna.

7.3 Staten, regioner eller kommuner

Trafikverket kan påverkas genom att den avskaffade introduktionsutbildningen kan leda till att vissa elever riskerar att vara sämre förberedda inför prov. Det kan få en viss effekt avseende fler prov och väntetider.

Transportstyrelsens kostnader och intäkter som hör ihop med prövning av tillstånd för att bedriva introduktionsutbildning samt med relaterad tillsyn och registerföring, kommer att upphöra. Däremot tillkommer kostnader för en myndighet för att ta fram och förvalta informationsmaterial som ska lämnas till blivande förare och handledare.

Transportstyrelsen behöver avveckla den it-lösning som finns för hanteringen av introduktionsutbildningen. Kostnaden för it-avveckling uppskattas till 250 000 kronor. Avskaffandet av kravet på introduktionsutbildning förväntas även medföra visst behov av regelutveckling. Dessa kostnader kan tas inom ram.

Om introduktionsutbildningen tas bort innebär det minskade kostnader för Transportstyrelsen för såväl tillståndsgivning som tillsyn.

Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

4 kap.

2 § Den som övningskör ska, om *inget annat* följer av 3 §, ha

1. *uppnått åldern* 14 år och 9 månader för körning med moped,
2. *uppnått åldern* 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terräng-hjuling eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,
3. *uppnått åldern* 16 år för körning med personbil utan släpfordon,
4. *uppnått åldern* 17 år och 6 månader för körning med
 - a) fordon som kräver behörighet A2,
 - b) andra fordon som kräver behörighet B än sådana som avses i 3 eller 7 b, eller
 - c) fordon som kräver utökad behörighet B,
5. *uppnått åldern* 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,
6. *uppnått åldern* 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A *och ha* haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,
7. *uppnått åldern* 20 år för körning med
 - a) fordon som kräver behörighet C, CE, D1 eller D1E, eller
 - b) tung trehjulig motorcykel, och
8. *uppnått åldern* 23 år för körning med
 - a) fordon som kräver behörighet D eller DE, eller
 - b) sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, om körkortshavaren inte har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader.

I paragrafen ställs ålderskrav beträffande den som ska övningsköra. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Tidigare lydelse i *andra stycket*, som ställde krav på att den som övningskör ska ha genomgått en introduktionsutbildning, har tagits bort. Detta innebär att kravet slopas. I övrigt har paragrafen genomgått språkliga ändringar.

7 § Godkännande som handledare enligt 5 § 4 får endast meddelas den som

1. har fyllt 24 år,
2. har behörighet för fordon av det slag *som* körningen avser, *och*
3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkoholås.

I paragrafen ställs krav på den som ska vara handledare. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Tidigare *första stycket* 4, som angav att godkännande för handledare får meddelas endast den som genomgått introduktionsutbildning, har tagits bort. Detta innebär att kravet på introduktionsutbildning slopas för handledare på samma sätt som för den som ska övningsköra. Övriga krav för att godkännas som handledare kvarstår oförändrade. Paragrafen har även ändrats språkligt.

9 § *Riskutbildning* som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast *med* tillstånd från Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen får ge sådant tillstånd till fysiska och juridiska personer som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

I paragrafen finns bestämmelser om krav på tillstånd från Transportstyrelsen för att få bedriva riskutbildning. Paragrafen utformas enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen har följdändrats med anledning av att kravet på introduktionsutbildning tas bort.

10 § Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd *att bedriva riskutbildning om*

1. förutsättningarna för tillstånd enligt 9 § andra stycket inte längre finns,
2. föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs, *eller*
3. tillståndshavaren begär det.

I paragrafen finns bestämmelser om Transportstyrelsens möjligheter att återkalla tillstånd att bedriva riskutbildning. Paragrafen utformas enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen har följdändrats med anledning av att det tidigare kravet på introduktionsutbildning har tagits bort. Därutöver har paragrafen ändrats redaktionellt så att de tre olika grunderna för återkallelse anges i en punktuppställning.

11 § Transportstyrelsen utövar tillsyn över riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna *för tillstånd* enligt 9 § andra stycket är uppfyllda och att föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

I paragrafen finns bestämmelser om Transportstyrelsens tillsyn. Paragrafen utformas enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen har följdändrats med anledning av att kravet på introduktionsutbildning har tagits bort. Tidigare *tredje stycket*, som inte riktar sig till Transportstyrelsen utan avser en skyldighet för utbildare, har flyttats till en ny 12 §.

12 § *Den som bedriver riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen enligt 11 §.*

Paragrafen, som är ny, innehåller skyldigheter för utbildare i samband med tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Bestämmelsen fanns tidigare i 11 § tredje stycket. Den har ändrats eftersom kravet på introduktionsutbildning har tagits bort.

8 kap.

1 § Följande beslut får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt 7 kap. 2 § första och andra styckena, om inte annat följer av 2 §,
2. beslut

- a) att inte utfärda körkort med stöd av 3 kap. 1 § första stycket 2, och
 - b) att utfärda körkort utan behörighet C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE med stöd av 5 kap. 14 § andra stycket andra meningen,
 - 3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva riskutbildning, och
 - 4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla *ett* tillstånd att bedriva riskutbildning.
- Ett beslut om föreläggande om att *lämna* in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut *genom vilket* ärendet avgörs.

I paragrafen finns bestämmelser om överklaganderätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen har följdändrats med anledning av att kravet på introduktionsutbildning har tagits bort. I övrigt har paragrafen moderniserats språkligt.

3 § Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller *tillämplig* förordning och som inte rör riskutbildning överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd. *Om klaganden* inte är folkbokförd i Sverige, *överklagas beslutet till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas. Övriga beslut överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Transportstyrelsen får föra talan även till förmån för den enskilda parten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen har följdändrats med anledning av att kravet på introduktionsutbildning har tagits bort. Därutöver har språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

10 kap.

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,
2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än *de* som anges i 7 kap.,
3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,
4. avgifter för tillsyn *och* ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och
5. avstängning under viss tid från förarprov.

I paragrafen finns bestämmelser om föreskriftsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Tidigare fjärde punkten har tagits bort med anledning av att kravet på introduktionsutbildning har slopats. Den specifika hänvisningen till körkortsförordningen i nuvarande femte punkten, som i den nya lydelsen blir *fjärde punkten* ersätts med en mer generell hänvisning till föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Därutöver har språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

Sammanfattning av rapporten – Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B

På uppdrag av regeringen har Transportstyrelsen gjort en översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B. I denna rapport lämnas förslag på hur systemet kan utvecklas så att fler blivande förare kommer bättre förberedda till förarprovet och når ett godkänt resultat.

Transportstyrelsen föreslår följande ändringar i förarutbildningssystemet:

- Blivande förare måste genomföra två utbildningstillfällen med särskild inriktning på vägledning på trafikskola innan förarprovet får genomföras.
- Trafiklärare och utbildningsledare ska genomgå fortbildning för att ytterligare säkerställa att de har god kompetens.
- Dagens krav på introduktionsutbildning tas bort för både blivande förare och handledare.
- Blivande förare får information om förarutbildningen i samband med ansökan om körkortstillstånd. Därtill tillhandahålls informationsmaterial om privat övningskörning till blivande förare och handledare. Informationen tillhandahålls på olika språk.
- Den som ska handleda privat övningskörning ska genomgå en handledarutbildning för att kunna godkännas som handledare.
- Det blir möjligt för en handledare att över tid övningsköra med fler blivande förare än idag.
- Vid underkänt körprov eller kunskapsprov måste den blivande föraren vänta två veckor innan denne får göra ett nytt prov av samma slag.
- Kunskapsprovets giltighetstid förlängs till ett år.
- Tillsynsmyndigheten får meddela föreläggande om organisatoriska brister upptäcks i tillsynen av förarprovningen.

Transportstyrelsen föreslår även att Skolverket får i uppdrag att ta fram en kurs i trafik kunskap inom Komvux med fokus på språklig förståelse och termer som behövs för att förstå och kunna ta till sig förarutbildningen.

Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)

dels att 4 kap. 2 och 7–11 §§, 8 kap. 1 och 3 §§, 10 kap. 1 § och rubriken närmast före 4 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 4 c § och 22–24 §§, och närmast före 3 kap. 22 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 c §

Förarprov för behörighet B får avläggas endast av den som har genomfört två utbildningstillfällen med särskild inriktning på vägledning vid trafikskola med tillstånd enligt 2 § första stycket lagen (1998:493) om trafikskolor.

Detta krav gäller dock inte den som

1. har genomgått förarutbildning för behörighet B inom gymnasieskolan

2. har genomgått förarutbildning för behörighet B inom Försvarsmakten, eller

3. har eller har haft körkort med behörighet B.

Förarprövning

22 §

Transportstyrelsen ska utöva tillsyn över förarprövningen.

23 §

Den som bedriver förarprövning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler och fordon samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen

Transportstyrelsen får meddela de förelägganden som behövs för att denna lag ska efterlevas. Ett föreläggande får förenas med vite.

4 kap.

2 §¹⁰

Den som övningskör ska, *om annat inte* följer av 3 §, ha uppnått en ålder av

1. 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. 17 år och 6 månader för körning med

a) fordon som kräver behörighet A2,

b) andra fordon som kräver behörighet B än sådana som avses i 3 eller 7 b, eller

c) fordon som kräver utökad behörighet B,

5. 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, under förutsättning att körkortshavaren har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,

7. 20 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet C, CE, D1 eller D1E, eller

b) tung trehjulig motorcykel, och

8. 23 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet D eller DE, eller

b) sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, om kör-

2 §

Den som övningskör ska, *om inget annat* följer av 3 §, ha uppnått en ålder av

1. 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. 17 år och 6 månader för körning med

a) fordon som kräver behörighet A2,

b) andra fordon som kräver behörighet B än sådana som avses i 3 eller 7 b, eller

c) fordon som kräver utökad behörighet B,

5. 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, under förutsättning att körkortshavaren har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,

7. 20 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet C, CE, D1 eller D1E, eller

b) tung trehjulig motorcykel, och

8. 23 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet D eller DE, eller

b) sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, om kör-

kortshavaren inte har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader.

Den som övningskör för behörighet B ska vid sådan övningskörning som avses i 5 § 4 någon gång under de senaste fem åren ha genomgått en introduktionsutbildning.

7 §¹¹

Godkännande som handledare enligt 5 § 4 får endast meddelas den som

1. har fyllt 24 år,
2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser,
3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet, och
4. någon gång under de senaste fem åren har genomgått *introduktionsutbildning*, om det är fråga om övningskörning för behörighet B.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkoholås.

8 §¹²

Ett godkännande som handledare enligt 7 § gäller i fem år.

Ett godkännande som handledare upphör att gälla, om handledarens körkort återkallas enligt 5 kap. 3 § eller återkallas tills vidare enligt 5 kap. 5 §. Detsamma gäller om handledarens körkortsinnehav förenas med villkor om alkoholås.

kortshavaren inte har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader.

7 §

Godkännande som handledare enligt 5 § 4 får endast meddelas den som

1. har fyllt 24 år,
2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser,
3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet, och
4. någon gång under de senaste fem åren har genomgått *handledarutbildning*, om det är fråga om övningskörning för behörighet B.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkoholås.

8 §

Ett godkännande som handledare enligt 7 § gäller *tills körkort med den behörighet som godkännandet avser har utfärdats för eleven, dock som längst i fem år.*

Ett godkännande som handledare upphör att gälla om handledarens körkort återkallas enligt 5 kap. 3 § eller återkallas tills vidare enligt 5 kap. 5 §. Detsamma gäller om handledarens körkortsinnehav förenas med villkor om alkoholås.

¹¹ Senaste lydelse 2011:1580

¹² Senaste lydelse 2011:1580.

Introduktionsutbildning och riskutbildning

9 §¹³

Introduktionsutbildning som avses i 2 § andra stycket och 7 § första stycket 4 och riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast efter tillstånd av Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen får ge sådana tillstånd till fysiska och juridiska personer, som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

10 §¹⁴

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna enligt 9 § andra stycket inte längre finns eller om föreskrifter om *introduktionsutbildning* eller riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs. *Ett tillstånd får även återkallas om tillståndshavaren begär det.*

11 §¹⁵

Transportstyrelsen utövar tillsyn över *introduktionsutbildningen* och riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna enligt 9 § andra stycket är uppfyllda och att föreskrifter om *introduktionsutbildning* eller riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

Den som bedriver *introduktions*- eller riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar

Handledarutbildning och riskutbildning

9 §

Handledarutbildning som avses i 7 § första stycket 4 och riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast *med tillstånd från* Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen får ge sådana tillstånd till fysiska och juridiska personer som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

10 §

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna enligt 9 § andra stycket inte längre finns eller om föreskrifter om *handledarutbildning* eller riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs.

Ett tillstånd får även återkallas om tillståndshavaren begär det.

11 §

Transportstyrelsen utövar tillsyn över *handledarutbildningen* och riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna enligt 9 § andra stycket är uppfyllda och att föreskrifter om *handledarutbildning* eller riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

Den som bedriver *handledar*- eller riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar

¹³ Senaste lydelse 2024:149.

¹⁴ Senaste lydelse 2011:1580.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:1580.

och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Prop. 2025/26:127
Bilaga 2

8 kap.

1 §¹⁶

Följande beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt 7 kap. 2 § första och andra styckena, om inte annat följer av 2 §,

2. beslut

a) att inte utfärda körkort med stöd av 3 kap. 1 § första stycket 2, och

b) att utfärda körkort utan behörighet C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE med stöd av 5 kap. 14 § andra stycket andra meningen,

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva *introduktionsutbildning* eller riskutbildning, och

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla tillstånd att bedriva *introduktionsutbildning* eller riskutbildning.

Ett beslut om föreläggande om att ge in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut varigenom ärendet avgörs.

3 §¹⁷

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller tillämplig förordning och som inte rör *introduktionsutbildning* eller riskutbildning överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd eller, om denne inte är folkbokförd

1 §

Följande beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt 7 kap. 2 § första och andra styckena, om inte annat följer av 2 §,

2. beslut

a) att inte utfärda körkort med stöd av 3 kap. 1 § första stycket 2, och

b) att utfärda körkort utan behörighet C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE med stöd av 5 kap. 14 § andra stycket andra meningen,

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva *handedarutbildning* eller riskutbildning,

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla tillstånd att bedriva *handedarutbildning* eller riskutbildning, och

5. föreläggande enligt 3 kap. 24 §.

Ett beslut om föreläggande om att ge in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut varigenom ärendet avgörs

3 §

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller tillämplig förordning och som inte rör *handedarutbildning* eller riskutbildning, överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd eller, om denne inte är folkbokförd

¹⁶ Senaste lydelse 2012:876.

¹⁷ Senaste lydelse 2009:1353.

i Sverige, hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas.

Övriga beslut överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Transportstyrelsen får föra talan även till förmån för den enskilda parten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

i Sverige, hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas.

Övriga beslut överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Transportstyrelsen får föra talan även till förmån för den enskilda parten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

10 kap.

1 §¹⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon

2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än som anges i 7 kap.,

3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,

4. att priset för deltagande i introduktionsutbildning som anges i 4 kap. 7 § första stycket 4 inte får överstiga en viss nivå,

5. avgifter för tillsyn enligt denna lag och enligt 8 kap. 12 § körkortsförordningen (1998:980) samt ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

6. avstängning under viss tid från förarprov.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,

2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än de som anges i 7 kap.,

3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,

4. avgifter för tillsyn och ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

5. avstängning under viss tid från förarprov.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2028 utom 4 kap. 8 § som träder i kraft den 1 januari 2029.

2. 3 kap. 4 c § ska tillämpas först sex månader efter lagens ikraftträdande.

3. Kravet på att ha genomgått handledarutbildning inom viss tid i 4 kap. 7 § första stycket 4 ska anses vara uppfyllt av den som inom samma tid har genomgått introduktionsutbildning enligt äldre rätt. Prop. 2025/26:127 Bilaga 2

4. Introduktionsutbildning enligt äldre rätt får bedrivas till och med den 30 juni 2028 av den som har tillstånd vid lagens ikraftträdande.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande inkommit från Arbetsförmedlingen, Flens kommun, Fotgängarnas förening (FOT), Försvarmakten, Förvaltningsrätten i Falun, Hultsfreds kommun, Juridiska institutionen i Uppsala, Laxå kommun, Linköping Universitet, Luleå kommun, M Sverige, Myndigheten för delaktighet, Nationella trafiksäkerhetsförbundet (NTF), Norrköpings kommun, Oskarshamns kommun, Polismyndigheten, Regelrådet, Skolinspektionen, Skolverket, Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI), Stockholms kommun, Strömsunds kommun, Sundsvalls kommun, Svenska Transportarbetarförbundet, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Trafikutbildares Riksförbund (STR), Sveriges Åkeriföretag, Taxiförbundet, Tillväxtanalys, Trafikanalys, Trafikutbildarnas Riksorganisation (TR), Trafikverket, Transportföretagen.

Därutöver har yttranden inkommit från Svensk försäkring och Trafikförsäkringsföreningen, Föreningen Vetenskap och erfarenhet i trafiksäkerhetsarbetet (VETA).

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Cykelfrämjandet, Dorotea kommun, Falkenbergs kommun, Friskolornas riksförbund, Funktionsrätt Sverige, Föreningen Sveriges Trafikövningsplatser (TÖP), Göteborgs kommun, Hofors kommun, Hudiksvalls kommun, Hällefors kommun, Härjedalens kommun, Kils kommun, Klippan kommun, Leksands kommun, Ljungby kommun, Malmö kommun, Motorförarnas Helnykterhetsförbund, Nordanstigs kommun, Nässjö kommun, Oxelösunds kommun, Region Halland, Region Jönköping, Region Sörmland, Region Östergötland, Ronneby kommun, Strängnäs kommun, Sveriges MotorCyklister (SMC), Sveriges Skid Car Banors Riksorganisation, Upplands-Bro kommun, Vaxholms kommun, Västra Götalandsregionen, Älvkarleby kommun, Öckerö kommun.

Förslag till lag om ändring i körkortslagen
(1998:488)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)

dels att 4 kap. 2, 7 och 9–11 §§, 8 kap. 1 och 3 §§, 10 kap. 1 § och rubriken närmast före 4 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 12 §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.****2 §¹⁹**

Den som övningskör ska, om *annat* inte följer av 3 §, ha *uppnått en ålder av*

1. 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. 17 år och 6 månader för körning med

a) fordon som kräver behörighet A2,

b) andra fordon som kräver behörighet B än sådana som avses i 3 eller 7 b, eller

c) fordon som kräver utökad behörighet B,

5. 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, *under förutsättning att körkortshavaren har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,*

Den som övningskör ska, om *inget annat* följer av 3 §, ha

1. *uppnått åldern* 14 år och 9 månader för körning med moped,

2. *uppnått åldern* 15 år och 9 månader för körning med snöskoter eller terränghjulning eller med lätt två- eller trehjulig motorcykel,

3. *uppnått åldern* 16 år för körning med personbil utan släpfordon,

4. *uppnått åldern* 17 år och 6 månader för körning med

5. *uppnått åldern* 18 år för körning med fordon som kräver behörighet BE, C1 eller C1E,

6. *uppnått åldern* 19 år och 6 månader för körning med sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A *och ha haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader,*

¹⁹ Senaste lydelse 2012:876. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

7. 20 år för körning med

7. uppnått åldern 20 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet C, CE, D1 eller D1E, eller

b) tung trehjulig motorcykel, och

8. 23 år för körning med

8. uppnått åldern 23 år för körning med

a) fordon som kräver behörighet D eller DE, eller

b) sådan tvåhjulig motorcykel som kräver behörighet A, om körkortshavaren inte har haft körkort med behörigheten A2 under minst ett år och sex månader.

Den som övningskör för behörighet B ska vid sådan övningskörning som avses i 5 § 4 någon gång under de senaste fem åren ha genomgått en introduktionsutbildning.

7 §²⁰

Godkännande som handledare enligt 5 § 4 får endast meddelas den som

1. har fyllt 24 år,

2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser,

3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet, och

4. någon gång under de senaste fem åren har genomgått introduktionsutbildning, om det är fråga om övningskörning för behörighet B.

2. har behörighet för fordon av det slag som körningen avser, och

3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren har haft sådan behörighet.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkolås.

Introduktionsutbildning och riskutbildning

Riskutbildning

9 §²¹

Introduktionsutbildning som avses i 2 § andra stycket och 7 § första stycket 4 och riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast efter tillstånd av Transportstyrelsen.

Riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast med tillstånd från Transportstyrelsen. Transportstyrelsen får ge sådana tillstånd till fysiska och juridiska personer som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förut-

²⁰ Senaste lydelse 2011:1580.

²¹ Senaste lydelse 2024:149.

Transportstyrelsen får ge sådana tillstånd till fysiska och juridiska personer, som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

10 §²²

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna enligt 9 § *andra stycket* inte längre finns *eller om* föreskrifter om *introduktionsutbildning eller* riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs. *Ett tillstånd får även återkallas om* tillståndshavaren begär det.

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd *som avses i 9 §, om*

1. förutsättningarna för tillstånd inte längre finns,

2. föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs, *eller*

3. tillståndshavaren begär det.

11 §²³

Transportstyrelsen utövar tillsyn över *introduktionsutbildningen och* riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna enligt 9 § *andra stycket* är uppfyllda och att föreskrifter om *introduktionsutbildning eller* riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

Den som bedriver introduktions- eller riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Transportstyrelsen utövar tillsyn över riskutbildningen.

Tillsynen ska omfatta att förutsättningarna *för tillstånd* enligt 9 § är uppfyllda och att föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § följs.

12 §²⁴

Den som bedriver riskutbildning ska på begäran av Transportstyrelsen lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut hand-

²² Senaste lydelse 2011:1580.

²³ Senaste lydelse 2011:1580.

²⁴ Tidigare 4 kap. 12 § upphävd genom 2011:1580.

8 kap.

1 §²⁵

Följande beslut får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol: Följande beslut får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut enligt 7 kap. 2 § första och andra styckena, om inte annat följer av 2 §,

2. beslut

a) att inte utfärda körkort med stöd av 3 kap. 1 § första stycket 2, och

b) att utfärda körkort utan behörighet C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE med stöd av 5 kap. 14 § andra stycket andra meningen,

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva *introduktionsutbildning eller* riskutbildning, och

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla tillstånd att bedriva *introduktionsutbildning eller* riskutbildning.

Ett beslut om föreläggande om att *ge* in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut *varigenom* ärendet avgörs.

3. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 4 kap. 9 § att bedriva riskutbildning, och

4. beslut enligt 4 kap. 10 § att återkalla *ett* tillstånd att bedriva riskutbildning.

Ett beslut om föreläggande om att *lämna* in läkarintyg eller bevis om godkänt förarprov får överklagas endast tillsammans med det beslut *som* ärendet avgörs *genom*.

3 §²⁶

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller *tillämplig* förordning och som inte rör *introduktionsutbildning eller* riskutbildning överklagas *hos* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd *eller, om denne* inte är folkbokförd i Sverige, *hos* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas. Övriga beslut överklagas *hos* den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Beslut som avses i 1 § första stycket 1 och 2 och andra stycket samt beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller *tillämplig* förordning och som inte rör riskutbildning överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är folkbokförd. *Om klaganden* inte är folkbokförd i Sverige, *överklagas beslutet till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vistas. Övriga beslut överklagas *till* den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.

Transportstyrelsen får föra talan även till förmån för den enskilda parten. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

²⁵ Senaste lydelse 2012:876.

²⁶ Senaste lydelse 2009:1353.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,

2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än som anges i 7 kap., 2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än de som anges i 7 kap.,

3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,

4. att priset för deltagande i introduktionsutbildning som anges i 4 kap. 7 § första stycket 4 inte får överstiga en viss nivå,

5. avgifter för tillsyn enligt denna lag och enligt 8 kap. 12 § körkorts-förordningen (1998:980) samt ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

6. avstängning under viss tid från förarprov.

4. avgifter för tillsyn och ärendehandläggning enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

5. avstängning under viss tid från förarprov.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

²⁷ Senaste lydelse 2022:1206.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-01-30

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Martin Borgeke samt justitierådet Inga-Lill Askersjö

Slopat krav på introduktionsutbildning för övningskörning

Enligt en lagrådsremiss den 18 december 2025 har regeringen (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Andreas Sigeman.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Allmänt

Lagrådet har noterat att remissens författningskommentarer är utformade på ett mindre ändamålsenligt sätt. För att kommentarerna ska vara användbara för dem som ska tillämpa lagstiftningen bör kommentarerna utformas som förklaringar till bestämmelserna i den föreslagna lydelsen. Det centrala är att det framgår hur en föreslagen bestämmelse är avsedd att tillämpas. Med denna inriktning på kommentarerna blir det inte korrekt att använda uttrycket ”nuvarande lydelse” när man hänför sig till en bestämmelses lydelse innan den har ändrats. Vad det då handlar om är – med det perspektiv som Lagrådet förordar – bestämmelsens ”förutvarande” eller ”tidigare” lydelse.

Det finns också anledning att framhålla att alla författningskommentarer inte kan utformas efter samma mall. Exempelvis är det inte alltid möjligt att inleda kommentaren till en paragraf med en allmän upplysning om vad som avhandlas i paragrafen, om avsikten är att upplysningen ska gälla paragrafens innehåll både före och efter ändringen.

4 kap. 9 §

I paragrafen har gjorts en följdändring med anledning av att det inte längre krävs att den som ska övningsköra har genomgått en introduktionsutbildning. Någon saklig ändring i övrigt har inte gjorts.

I första stycket föreskrivs att riskutbildning får bedrivas endast med tillstånd av Transportstyrelsen. Bestämmelsen, som tidigare fanns i andra stycket, har lagts som en andra mening i första stycket. Något egentligt skäl till sistnämnda ändring har inte framkommit. Ändringen synes vara onödig och riskerar att skapa hänvisningsproblem vid tillämpningen av andra föreskrifter. Lagrådet föreslår att paragrafen får behålla sin styckeindelning och ges följande lydelse.

Riskutbildning som avses i 3 kap. 4 b § får bedrivas endast med tillstånd från Transportstyrelsen.

Prop. 2025/26:127

Bilaga 5

Transportstyrelsen får ge ett sådant tillstånd till fysiska och juridiska personer som med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva god utbildning.

4 kap. 10 §

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd. I författningskommentaren anges att ändringarna – förutom följdändringen med anledning av att introduktionsutbildningen tas bort – är redaktionella. I bestämmelsens punkt 1 har emellertid hänvisningen till förutsättningarna för tillstånd i 9 § andra stycket tagits bort. Det innebär att bestämmelsen inte längre begränsar Transportstyrelsens prövning av om tillståndet ska återkallas till dessa förutsättningar. Vid föredragningen har upplysts om att det inte varit avsikten. Med hänsyn till detta och till Lagrådets förslag angående 9 § föreslår Lagrådet följande lydelse.

Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd att bedriva riskutbildning, om

1. förutsättningarna för tillstånd enligt 9 § andra stycket inte längre finns,
2. föreskrifter om riskutbildning som har meddelats med stöd av 10 kap. 1 § inte följs, eller
3. tillståndshavaren begär det.

4 kap. 11 §

Med anledning av den ändring som Lagrådet föreslår i 9 § bör hänvisningen i andra stycket göras till 9 § andra stycket.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 februari 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Svantesson, Edholm, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Forssell, Slottnér, Wykman, Malmer Stenergard, Liljestränd, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Carlson

Regeringen beslutar proposition Slopä krav på introduktionsutbildning för övningskörning